

Document línies estratègiques PEC Girona

Octubre 2010

Índex

Presentació	3
Resum línies estratègiques	5
Línia estratègica 1	6
Línia estratègica 2	9
Línia estratègica 3	11
Línia estratègica 4	13

presentació

Parlar d'educació en el moment actual i en relació amb un Projecte Educatiu de Ciutat és una tasca complexa i enormement enriquidora. Ens trobem enmig de la societat "líquida" en la qual les idees, els compromisos, el temps, les decisions... s'han tornat difosos i canvien de forma i d'estat constantment. Sens dubte, aquest context afecta tots els àmbits de la societat, inclòs l'educatiu.

Els interessos i les mirades per definir què entenem per educació són múltiples, plurals i canviant, però això no ens priva de fer un esforç per treure'n un denominador comú.

Es defineix "educació" com un procés de desenvolupament integral de la persona, entesa aquesta com a ésser individual i alhora com a part d'una col·lectivitat cada vegada més complexa. L'educació és també una pràctica multifacètica que ha de facilitar a totes les persones ser, fer, relacionar-se, conèixer..., és a dir, ha de proporcionar tot allò que necessitem per seguir un bon procés de maduració. L'educació és també una activitat transformadora que està present durant tota la vida, que engloba gran quantitat d'aspectes i que actua en tots els espais.

Els "bons" valors, el respecte, l'accés a la informació, la sensibilitat per la pluralitat, l'ús d'espais compartits, la qualitat educativa, el sentiment de pertinença... són elements que s'haurien de convertir en peces claus de la columna vertebral de la nostra evolució, del nostre procés educatiu i per tant de la nostra ciutat.

Per aconseguir que aquests elements coexisteixin, és necessària la coresponsabilitat de tots els agents socials i l'adequació dels espais i les activitats per tal que facilitin el desenvolupament individual i social i per tant una societat més justa i igualitària.

Un Projecte Educatiu de Ciutat ben concebut i ben plantejat no és neutre, en el sentit que fa una aposta molt clara per uns valors i unes pràctiques d'una gran repercussió política i social. Els projectes educatius de ciutat d'arreu, emparant-se en el concepte originari de Ciutat Educadora, fan una aposta per la democràcia, la participació i la justícia social.

Seguint totes les idees esmentades anteriorment, el document que es presenta a continuació ha estat elaborat a partir de les aportacions fetes durant el procés de diagnosi que ha seguit el Projecte Educatiu de Ciutat des del mes de febrer fins a l'octubre de 2010.

A partir d'un estudi de la ciutat sociodemogràfic, escolar i de recursos, i de les aportacions de la ciutadania recollides a la I Jornada Participativa, als grups de

treball i a la II Jornada Participativa: Fòrum d'Educació, s'han elaborat les 4 línies estratègiques que es troben en el present document.

Tal com es pot veure en llegir-lo, no hi ha cap línia estratègica que faci referència a un col·lectiu o àmbit de treball concret ja que qualsevol entitat, escola o associació té un lloc en cada una d'aquestes línies.

Amb aquesta filosofia, doncs, us convidem a llegir detingudament aquest informe, resultat de la implicació dels gironins i gironines, i a intentar posar en pràctica en les vostres accions educatives tots i cada un dels elements que s'hi exposen.

resum línies estratègiques

línia estratègica 1: ciutadania i valors **millorar i enfortir la cohesió i la inclusió socials**

objectiu 1: la diversitat cultural, una oportunitat per millorar la convivència.

objectiu 2: potenciar l'equitat i la igualtat.

objectiu 3: potenciar el treball de diferents col·lectius i la seva interacció.

línia estratègica 2: espai i educació **l'espai públic al servei de l'educació**

objectiu 1: difondre les potencialitats de l'espai públic per a l'educació.

objectiu 2: potenciar l'ús de l'espai públic (carrers, places, parcs...) i l'organització d'activitats conjuntes en aquest espai.

objectiu 3: potenciar l'accés als equipaments públics.

línia estratègica 3: innovació, creativitat i futur **una educació que doni respostes als reptes de futur en una societat del coneixement**

objectiu 1: apostar per una educació que es desenvolupa a través dels entorns virtuals i les xarxes.

objectiu 2: fer de la innovació i l'emprenedoria el motor de la renovació educativa i social.

objectiu 3: millorar l'acompanyament en totes les etapes educatives per potenciar el vincle entre estudis i entorn.

línia estratègica 4: treball en xarxa i comunicació **millorem i potenciem el treball en xarxa entre els agents educatius i repensem com informem i com ens comuniquem**

objectiu 1: millorar els espais de treball conjunt existents i valorar la necessitat de crear-ne de nous.

objectiu 2: coordinar l'oferta educativa a la ciutat.

objectiu 3: potenciar la participació i coresponsabilitat dels agents educatius en els diferents espais de treball.

objectiu 4: fomentar el coneixement i la implicació en el Projecte Educatiu de Ciutat de Girona.

línies estratègiques

línia estratègica 1: ciutadania i valors millorar i enfortir la cohesió i la inclusió socials

descripció

Una de les frases que descriu una visió sobre la ciutat i que hem recollit en la fase de diagnòstic ha estat la següent: *"Hi ha qui parla d'una Girona fragmentada i cal que tothom se senti de la ciutat. En ocasions les activitats i accions, tal com es plantegen, potencien més aquesta fragmentació, igual que ho fan les dificultats de connexió amb alguns barris i algunes actituds., Per això es considera que cal recuperar el lligam entre els barris i el centre de la ciutat"*.

Davant d'aquesta definició de la Girona actual, cal treballar per aconseguir la societat cohesionada. I des de l'educació hi hem de contribuir.

què entenem per inclusió i cohesió socials

La sociologia¹ designa la cohesió social com el grau de consens dels membres d'un grup en la percepció de pertinença a un projecte o situació comuns. És una mesura de la quantitat i qualitat de la interacció social dins el grup.

En termes generals, entenem també que la cohesió social es genera a partir de la reducció de les desigualtats, de l'equilibri en la diversitat, establint vincles entre la ciutadania i el seu entorn. Una societat cohesionada té vies i capacitats per resoldre els seus conflictes i gaudeix d'un bon nivell de convivència. Els seus membres senten que formen part de la comunitat.

Una ciutat cohesionada², doncs, és una ciutat que avança cap a la justícia, que multiplica sinèrgicament la gran diversitat de les seves capacitats humanes, socials i econòmiques i tendeix a optimitzar la seva potència de creixement en tots els ordres.

La cohesió d'una comunitat passa per l'enfortiment dels vincles i de les relacions entre els seus integrants. Són relacions imprescindibles per evitar els cercles

¹ i ² Extret del document PROXIMITAT I RELACIÓ PER A LA COHESIÓ SOCIAL. Programa marc de la Xarxa de Centres Cívics de l'Ajuntament de Girona

d'exclusió, que representen una amenaça per a tothom.

Per altra banda, entenem que la inclusió social és un procés que ha de garantir que totes les persones puguin accedir als mecanismes de desenvolupament humà i d'inserció en les xarxes socials. Els ha de permetre realitzar els seus projectes vitals en condicions de màxima llibertat i igualtat eliminant les relacions de dominació i dependència, aconseguir un marc generador d'autonomia, reconeixement i valoració de totes les diferències i comptar amb els recursos necessaris per participar plenament en la vida econòmica, social i política.

objectiu 1

la diversitat cultural, una oportunitat per millorar la convivència

Entenem que la diversitat cultural és una oportunitat per a millorar la convivència si permet: propiciar un coneixement recíproc; promoure el coneixement mutu a partir del coneixement de l'altre, del que ens diferencia i el que ens fa iguals; implicar la població en accions educatives conjuntes; posar en valor les identitats culturals d'origen; identificar elements comuns entre cultures, i millorar la formació de les xarxes ciutadanes sobre el tema d'interculturalitat per tal d'augmentar el coneixement de la cultura de les persones novingudes i la cultura de recepció.

A més a més, també és essencial potenciar el coneixement i l'ús de la llengua i la cultura catalanes i aconseguir que siguin elements que facilitin la cohesió i la inclusió social.

objectiu 2

potenciar l'equitat i la igualtat

Garantir la igualtat d'oportunitats³ i de resultats per a tothom més enllà de l'escolarització. El respecte i la valoració de la diversitat, en el marc d'una política igualitària pel que fa a drets i deures i a diferents necessitats, desemboca en el concepte d'equitat.

D'altra banda, un principi bàsic d'equitat i d'inclusió educativa és la participació. "Sentir-se part de" és la primera condició per implicar-se en el procés educatiu.

Aquesta diversitat de la realitat social s'ha de traslladar en els espais formals i no

³ extret del document del PLA PER A LA LLENGUA I LA COHESIÓ SOCIAL, Generalitat de Catalunya, Departament d'Educació

formals de participació.

objectiu 3

potenciar el treball de diferents col·lectius i la seva interacció

Tenim el repte de construir una societat en la qual tothom tingui cabuda i estigui pensada per a totes les persones. Independentment de l'edat, el gènere, l'origen... s'ha de donar resposta a les necessitats individuals i col·lectives i procurar pel benestar de cadascú.

Per una banda cal treballar amb els col·lectius per tal de millorar la seva capacitat, formació, capacitat de resposta, participació i implicació. L'enfortiment d'aquests grups com a tals, permetrà construir noves relacions amb persones d'altres col·lectius.

Promoure les relacions intercol·lectives, doncs, és el segon gran objectiu. Mitjançant el diàleg s'ha d'afavorir la solidaritat, el respecte i l'intercanvi de recursos i aprenentatges. Cal implementar programes en què hi hagi beneficis recíprocs per als participants, les famílies i la comunitat.

Cal tenir en compte que a la nostra ciutat ja s'apliquen bones pràctiques de treball tant en col·lectius concrets com entre col·lectius diferents, pràctiques que serà interessant ampliar i alhora pensar-ne de noves.

línia estratègica 2: espai i educació

l'espai públic al servei de l'educació

descripció

Avui, a les nostres ciutats, l'espai públic és un lloc cada vegada més ocupat pels vehicles, en el qual ha disminuït la interacció social. Està esdevenint un espai fragmentat i especialitzat en funció dels usos que s'hi donen i col·lectius de persones que en fan un ús predominant.

Girona ja compta amb una bona dotació d'espai públic, per tant, l'objectiu és fomentar que sigui un espai de relació, integrador, que faciliti la diversitat d'usos i la interacció entre diferents col·lectius, que sigui amable i que convidi a estar-hi. A partir de l'espai públic podem treballar aspectes per millorar la convivència, la coresponsabilitat en el seu ús i manteniment i promoure comportaments cívics. És important educar en el respecte de l'espai públic i de les persones que en fan ús.

què entenem per espai públic

L'espai públic és el lloc pel qual qualsevol persona té dret a circular (en oposició a l'espai privat), és de propietat, domini i ús públics, i se li dona un ús social col·lectiu. L'espai públic té, doncs, una dimensió social, cultural i política.

És un escenari on hi ha interacció social quotidiana i compleix funcions materials i tangibles: és el suport físic on es duen a terme activitats que satisfan necessitats col·lectives que transcendeixen els límits dels interessos individuals.

La qualitat de l'espai públic es podrà avaluar per la intensitat i qualitat de les relacions socials que facilita, per la seva capacitat acollidora, la diversitat de grups que en fan ús, la varietat de comportaments que s'hi poden donar i per la seva capacitat d'estimular la identificació simbòlica, l'expressió i la integració cultural.

A l'hora de plantejar-nos els objectius distingirem entre l'espai públic (vies de circulació, carrers, places, parcs) i els equipaments de titularitat pública (centres cívics, biblioteques, escoles, mercats, dependències municipals...).

objectiu 1

difondre les potencialitats de l'espai públic per a l'educació

Conèixer l'espai públic és el primer pas per respectar-lo i apropiarse'n. Per aquest motiu, es considera necessari donar a conèixer els espais públics i els equipaments que ja estan en funcionament a la nostra ciutat.

objectiu 2

potenciar l'ús de l'espai públic (carrers, places, parcs... i l'organització d'activitats conjuntes

Cal dinamitzar i potenciar l'ús divers de l'espai públic, que agents diversos participin en l'organització d'activitats conjuntes i promoure que hi participin col·lectius d'edats diverses.

objectiu 3

potenciar l'accés als equipaments públics

Els equipaments públics de la ciutat estan oberts a tothom però encara podem optimitzar-ne l'ús, millorar la coordinació, cercar la coherència educativa, garantir que siguin espais accessibles a tothom i oferir pluralitat d'activitats que promoguin les relacions entre diferents col·lectius. En el cas de les escoles compten amb biblioteques i espais de joc que podrien aprofitar-se fora de l'horari lectiu per fer activitats obertes a tothom. Altres equipaments públics com centres cívics, pavellons o museus podrien optimitzar la seva funcionalitat entrant en dinàmiques de xarxa o de programació compartida.

línia estratègica 3: innovació, creativitat i futur **una educació que doni respostes als reptes de futur en** **una societat del coneixement**

descripció

En un món globalitzat, les nostres ciutats són peces clau on assajar i concretar noves fórmules de creació i intercanvi de coneixement. L'educació esdevé encara més significativa i inclusiva per abordar aquests reptes. Les tecnologies de la informació i la comunicació passen de ser eines a configurar les estratègies vitals de les persones. Així doncs, cal unir aquestes noves estructures a tots els sabers existents i a les interrelacions personals. Això ens permetrà que la creativitat, la innovació i l'emprenedoria es converteixin en estratègies bàsiques per donar respostes als reptes de futur que ens planteja la nostra societat del coneixement.

què entenem per innovació i creativitat

La innovació consisteix a introduir novetats en quelcom. El terme innovació pot referir-se tant al resultat com a l'acció d'innovar. La innovació genera major productivitat i satisfacció de necessitats. Tant la receptivitat davant les necessitats com els avanços de la ciència són les fonts de les idees d'innovació, ajudades sempre per la creativitat i la capacitat de resolució de problemes.

Hi ha moltes formes de definir la creativitat⁴, però una de les que més relació té amb el PEC és la següent: la capacitat per formar combinacions, per relacionar o reestructurar elements coneguts, amb l'objectiu o finalitat d'assolir resultats, idees o productes originals i rellevants. Aquesta capacitat pot atribuir-se a persones, grups i també a tota una cultura.

⁴ idees extretes del DICCIONARIO DE LA CREATIVIDAD. Conceptos y Expresiones Habituales de los Estudios Sobre Creatividad. Ricardo López Pérez

objectiu 1

apostar per una educació que es desenvolupa a través dels entorns virtuals i les xarxes

Les tecnologies de la informació i la comunicació, a les quals molta ciutadania encara anomenem “noves tecnologies”, han de passar de ser unes eines metodològiques a elements configuradors de nou coneixement. La transversalitat i la democratització d’aquest coneixement, entre altres avantatges, potencia un major nivell cultural de totes les persones, i per tant, noves oportunitats de compromís i transformació social. No obstant això, cal tenir present que el primer pas per assolir l’objectiu ha de ser garantir a tothom l’accés a aquestes “noves tecnologies” i la formació.

objectiu 2

fer de la innovació i l’emprenedoria el motor de la renovació educativa i social

En la societat del coneixement ens calen nous motors de dinamització no només per assolir nous coneixements sinó perquè els mitjans esdevinguin també noves oportunitats, més motivadores i funcionals. És en aquest sentit que la creativitat, la innovació i l’emprenedoria resulten estratègies imprescindibles i alhora generen nous coneixements. La capacitat de les persones per crear i innovar ha de trobar un ressò en aquests temes. Aprofitem, doncs, l’alt grau de força d’aquests elements per tal que esdevinguin vertaders motors de renovació educativa i social.

objectiu 3

millorar l’acompanyament en totes les etapes educatives per potenciar el vincle entre estudis i entorn

Avui més que mai hi ha una gran preocupació per la connexió entre l’educació i l’ocupació. La formació professional s’ha revaloritzat molt i des de tots els nivells socials es demana una major implicació de totes les parts. Hem de prioritzar l’orientació i l’acompanyament i establir xarxes de coordinació per tal de millorar la implicació de tota la societat en aquest tema.

línia estratègica 4: treball en xarxa i comunicació

millorem i potenciem el treball en xarxa entre els agents educatius i repensem com informem i com ens comuniquem

descripció

La realitat social actual, cada vegada més fragmentada i diversa, comporta noves desigualtats i, nous problemes que incideixen en una diversitat creixent d'individus i de grups socials. El tractament d'aquesta realitat necessita, a més, una mirada especialitzada, de les diferents persones que hi intervenen.

Avui comptem a la ciutat de Girona amb diferents espais de participació i de coordinació tècnica, i amb projectes en què ja es fa treball conjunt. Tot i això, cal promoure i facilitar el treball en xarxa. Per potenciar aquesta cultura de treball en relació amb l'educació, calen espais d'intercanvi d'informació i construcció conjunta de propostes. Han de ser espais operatius, que han de permetre, també, construir criteris comuns i coordinar les activitats i les agendes.

Necessitem mitjans i eines perquè la informació es doni de forma efectiva, buscar fórmules per a un veritable intercanvi, i adaptar la comunicació als diferents agents per tal de facilitar-ne la comprensió.

què entenem per treball en xarxa i per comunicació

Per treballar en xarxa hem de considerar una sèrie d'elements que són clau: la coordinació ha de respondre a objectius, necessitats i interessos viscuts per tots però no es justifica per si sola, només si és útil. Hi ha vida més enllà de la xarxa, no s'han d'ofegar els espais d'autonomia i calen recursos per dinamitzar-la. Les xarxes han de tenir diferents centres, ningú les controla totalment ni en té coneixement total. Interdependència, davant independència i dependència: en una xarxa hi ha rols diferenciats, hi ha d'haver una actitud i predisposició a col·laborar, cooperar, canviar les formes tradicionals de treballar i construir confiança.

Entenem que informar és donar a conèixer les activitats i els serveis mentre que comunicar és una acció bidireccional: implica posar en comú, compartir i relacionar-se. Serà important planificar la comunicació de forma integral i pròxima i pensant en diferents nivells (micro i macro), i caldrà preguntar-se què volem

aconseguir a través de l'acció comunicativa: a qui va dirigida? quins canals/mitjans utilitzarem? quins missatges transmetrem?

objectiu 1

millorar els espais de treball conjunt existents i valorar la necessitat de crear-ne de nous

Aquest objectiu fa referència a millorar els espais de treball conjunt, és a dir, millorar la coordinació i la comunicació cap a dintre, garantint que circuli la informació entre els membres d'aquests espais, i cap a fora, informant sobre el que s'hi fa, enfortint vincles amb altres agents i revisant la composició dels grups.

La posada en marxa del Projecte Educatiu de Ciutat és una oportunitat per ordenar, analitzar i valorar quins són els espais de treball existents i detectar noves necessitats, si és el cas.

objectiu 2

coordinar l'oferta educativa a la ciutat

Es planteja la coordinació de l'oferta educativa que hi ha a la ciutat per intercanviar i compartir informació i planificar conjuntament les activitats que impulsen els diferents àmbits i agents ciutadans (escola, entitats esportives o de lleure, equipaments...) per tal d'optimitzar-ne l'ús.

L'objectiu és acostar a la ciutadania els recursos dels diferents serveis municipals, entitats o associacions per tal de treure'n més profit. Cal tenir en compte el grau d'efectivitat dels canals d'informació actuals per tal de garantir-ne l'accés a tota la ciutadania, però alhora cal incorporar noves estratègies i nous formats (com els plantejaments del 2.0) per a la difusió i l'accés a la informació.

objectiu 3

potenciar la participació i coresponsabilitat dels agents educatius en els diferents espais de treball

Entenem per participació l'oportunitat que tots i totes tenim de ser coresponsables en la construcció i desenvolupament de l'educació en la nostra ciutat. En aquest model, no només es tenen en consideració les opinions manifestades, sinó que, a més, tenim l'oportunitat de ser-ne protagonistes i d'implicar-nos-hi definint objectius,

aportant elements per a la reflexió i comproment-nos amb l'acció que hàgim proposat.

Per tal de potenciar la participació hem de treballar en una doble direcció: d'una banda, cal afavorir que hi hagi relleus i que es renovin, i fomentar els col·laboratges i els diferents espais de treball i, d'altra, és important avaluar de forma contínua qui i com està participant per tal d'anar ampliant en nombre i diversitat els agents que participen en els diferents espais de treball.

objectiu 4

fomentar el coneixement i la implicació en el Projecte Educatiu de Ciutat de Girona

Cal seguir fent accions per tal de difondre què és i com es pot participar en el Projecte Educatiu de Ciutat de Girona. Si volem un projecte viu i dinàmic cal buscar mecanismes que ens permetin donar i compartir informació, recollir aportacions i valoracions, promoure debats i implicar, cada cop més, nous ciutadans i ciutadanes en el compromís per l'educació.